
Nyheter

De aller rikeste skjuler mer penger i skatteparadiser enn tidligere kjent

📄 Adresseavisen

16.04.2018

2

Adresseavisen

De aller rikeste skjuler mer penger i skatteparadiser enn tidligere kjent

Adresseavisen. 16.04.2018. Side: 18-19

SISSEL LYNUM

»Trondheim

De aller rikeste i Norge og andre land skjuler mer penger og unndrar mer skatt enn tidligere antatt, viser ny forskning.

Skatteparadiser

De aller rikeste 0,01 prosentene av befolkningen i Skandinavia unndro 25 prosent av personskatten de skulle ha betalt i 2006.

Det viser en ny studie som professor Annette Alstadsæter ved Handelshøyskolen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet presenterte på NTNU sist uke.

Nordmenn skjulte 83 milliarder kroner i skatteparadis i 2007, og majoriteten av dette sto de rikeste for.

Alstadsæter sier dette påvirker folks skattemoral.

- Hvorfor skal folk flest betale skatt når de rikeste ikke gjør det?

Det bidrar til å legitimere egen skatteunndragelse.

Hvorfor skal jeg betale skatt når jeg kjøper tjenester som å male huset, når de rikeste ikke betaler den skatten de skal, sier Alstadsæter

De rikeste unndrar

Studien viser at de aller fleste i Skandinavia unndrar kun tre prosent av personskatten. De fleste er ansatt hos en arbeidsgiver, som rapporterer lønn til skattemyndighetene. Folk flest har derfor ikke mulighet til å unndra personskatt.

Alstadsæter har gjort studien sammen med kollegene Gabriel Zucman ved UC Berkeley og Niels Johannesen ved Københavns Universitet. Det er de siste årenes store lekkasjer fra den sveitsiske filialen til storbanken HSBC og Panama Papers og skatteamnesti gitt etter finanskrisen i 2008-2009, som sammen med offisielle data for inntekt og formue har gitt forskerne mulighet til å anslå de rikestes skatteunndragelser.

- En etablert sannhet i økonomi er at det er vanlige folk som unndrar skatt, mens de rikeste omgår skatt lovlig.

Vi viser at slik er det ikke, sier Alstadsæter.

- Andre må betale mer

En prosent av de rikeste skandinaviske husholdningene hadde en skjult bankkonto i HSBC i Sveits. Etter lekkasjen har skattemyndighetene avdekket at 90-95 prosent av nordmenn og dansker som hadde konto i HSBC i Sveits ikke rapporterte kontoen til skattemyndighetene.

Det er folk flest som sitter igjen med regningen for skatteunndragelsene, forteller Alstadsæter.

- Det var ikke så mange som var opptatt av skattetriksing før Panama Papers, men avsløringene har gjort noe med det. Det er et press nedenfra i befolkningen og krav om endring. Vil vi ha fellestjenester og offentlige goder, så koster det. Hvis noen betaler mindre, må andre betale mer, sier Alstadsæter.

- Mulighet for hemmelighet

Til tross for at skattemyndighetene får stadig mer informasjon fra flere land om formuer i utlandet, øker bruken av skatteparadiser. Finansformuen til privatpersoner i skatteparadiser har på verdensbasis økt fra 10 til 12 prosent av bruttonasjonalprodukt. Men det varierer mellom land, og for Norge var tallet i 2007 rundt 3,5 prosent og godt under verdensgjennomsnittet.

Internasjonale banker og rådgivere hjelper de aller

rikeste til å skjule formuene sine i skatteparadis.
- Dette vil ikke ta slutt før det blir for risikabelt å tilby tjenestene. Risikoen er avhengig av hvor stor sjanse er det for lekkasjer, hvor stor risiko er det for at kunder sladrer til skattemyndighetene, hvor stor informasjonsutvekslingen er og hvor store bøtene er. Alt handler om mulighetene for hemmelighold. Dette henger også sammen med skallselskaper og det som under gjeldende lovverk er selskapers lovlige flytting av penger mellom land, sier Alstadsæter.

Skatteamnesti

De siste årene har myndighetene i blant annet Norge oppfordret dem som skjuler formuen sin i skatteparadis, til å frivillig rette og oppgi formuen til skattemyndighetene, mot at de slipper straffeskatt. De må kun betale den skatten de skulle ha betalt opptil ti år tilbake i tid.

Etter at Oslos tidligere ordfører Per Ditlev-Simonsen måtte gå av i 2007, da det ble kjent at han skjulte penger på bankkonti i Sveits, kjent som tantene i Sveits, økte antallet som frivillig meldte fra om skjulte formuer til myndighetene.

Også etter at land som Sveits og Luxembourg sa ja til å gi fra seg bankinformasjon til andre lands skattemyndigheter økte antallet amnesti.

Studien viser at 14 prosent av de aller rikeste 0,01 prosentene av husholdningene i Norge og Sverige har benyttet skattemyndighetenes amnesti mellom 2009 og 2015.

Skjuler én tredel

De som får skatteamnesti har i snitt skjult én tredel av formuen sin, og den skattbare inntekten deres økte med 20 prosent etter den frivillige rettingen. Studien viser også at de fortsetter å betale mer skatt.

- Det er fint at folk har en mulighet til å gjøre opp for seg, uten at det får store konsekvenser. Da blir det ikke en så stor terskel å gjøre det. Men det er også en ordening som gir mulighet for misbruk. Man må derfor sjekke opplysningene som blir gitt, slik at ordningen ikke brukes til hvitvasking. Jeg synes det er en god ordening, fordi den også ser ut til å føre til varig mer skattebetaling, sier Alstadsæter.

"- Hvis noen betaler mindre, må andre betale mer. Annette Alstadsæter, professor ved Handelshøyskolen ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet"

Fakta

Skatteparadis og amnesti

Et land med politisk stabilitet som tilbyr utlendinger finansielle tjenester, hemmelighold og lav eller ingen skatt.

Ikke all bruk av skatteparadis er ulovlig, og ikke all lovlig bruk er ønskelig.

Spiller en viktig rolle i å skjule økonomisk kriminalitet som korrupsjon, terrorfinansiering og hvitvasking av inntekter fra ulovlig virksomhet.

For ti år siden var nesten halvparten av all privatformue i skatteparadis plassert i Sveits. Nå er det én tredel, og mye har gått til Asia, særlig Hong Kong.

I fjor ble 924 saker om uoppgitte formuer og inntekter meldte til Skatteetaten. Det er nesten en dobling fra året før, da det var 515.

I fjor ble 677 slike saker ferdigbehandlet, mange av dem var meldt inn tidligere år. Samlet skattepliktig formue fra skatteparadis ble i fjor fastsatt til 8,7 milliarder kroner og inntekt til 280 millioner.

I fjor fikk skatteetaten for første gang finansopplysninger fra 50 land, inkludert Luxembourg, Storbritannia og Kanaløyene. Fra neste år inkluderes 50 nye land, da er også Sveits med. Landene har forpliktet seg til OECDs Common Reporting Standard om automatisk utveksling av slik informasjon.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/vs6HgBsA>